

Razmisleki/ izzivi pri predmetu DRUŽBOSLOVJE

Jožica Pika Gramc

20. 08. 2025

...
UVOD/ izhodišče
TEMELJNE VREDNOTE IN IZZIVI ČASA ...

KAKO zagotoviti “**zemljevide**” tega našega zapletenega sveta in biti **kompas**, ki bo dijakom pomagal najti pravo pot – do spoštovanja, zaupanja, empatije, solidarnosti...

Učimo dijake odgovornega ravnanja, prožnosti, pripravljenosti na kompromise, pogajalske zmožnosti, odgovornega odločanja, postavljanja ciljev, načrtovanja, učinkovitega komuniciranja, izpolnjevanja obljub, čuta za sebe in druge?

Učimo dijake pozitivnega razmišljanja?

Učimo dijake samovrednotenja? Kaj hočem?

Kaj počnem, da bi dobil tisto, kar hočem?

Ali s svojim ravnanjem dobivam tisto, kar hočem?

Razmejevanje odgovornosti učitelja in dijaka

UČITELJ: Široko in poglobljeno zna stroko,

Načrtuje in izvaja pouk v skladu z veljavnim KZ, prilagaja didaktične pristope potrebam in sposobnostim dijakov,

uporablja kakovostna učna gradiva,

gradi kakovostne medsebojne odnose,

se zanima za dijake, jih spoznava,

Da kakovostno in konstruktivno povratno informacijo, ki omogoča izboljšanje učnih dosežkov dijakov idr.

MODEL

predlagane teme: predavanja/ delavnice

Ker se o temah posameznikove moči (pre)malo pogovarjamo.

Pomen stalnega ozaveščanja.

Razvoj kritičnega razmišljanja.

Ustvarjanje "drugačnega" danes in jutri.

➤ Načelo povezovanja s poklicnim področjem, osmišljanja in življenjskosti

je še posebej pomembno, saj dijakom omogoča učenje in *krepitev kompleksnih miselnih procesov in spretnosti ter usvajanje znanja na višjih taksonomskih ravneh.*

Skladno s tem načelom je pomembno:

- povezovanje z avtentičnimi poklicnimi in življenjskimi situacijami;
- povezovanje s cilji in aktivnostmi praktičnega izobraževanja;
- vključevanje aktualnih tem/informacij in problemov;
- vključevanje zunanjih strokovnjakov;
- vključevanje sodobnih tehnologij bodočega poklica;
- razvijanje praktičnih veščin;
- Uporaba aktualnih učnih virov in gradiv, povezanih s poklicem.

Struktura KZ

DVA DOKUMENTA

JEDRO KZ

Opredelitev predmeta, temeljna vodila, cilji in standardi po posameznih vzgojno-izobraževalnih obdobjih ter skupni cilji.

- Del KZ **oblikovan za daljše časovno obdobje**.
- Vsebuje ključne elemente za razvoj področja v prihodnje.
- SSSI **potrdi** na seji.

Vsebine, pristopi, specifična priporočila za posamezna obdobja, uresničevanje ciljev predmeta, preverjanje in ocenjevanje znanja, individualizacija in diferenciacija, medpredmetno povezovanje, digitalna

- Samostojen dokument, **podvržen sprotnemu spreminjanju in dograjevanju** potreb stroke.
- Podpora raznolikim učiteljem pri načrtovanju vsakodnevne učne prakse.
- SSSI se z dokumentom na seji zgolj **seznanj**.

Vsebinska Izhodišča prenove

- **Predmetnik programa ostaja nespremenjen.** Prenova se dotika zgolj vsebin.
- Dokument **Izhodišča za prenovo KZ**
- Dokument **Skupni cilji in njihovo umeščanje v kataloge znanj**
[izhodisca za prenovo KZ.pdf \(zrss.si\)](http://izhodisca_za_prenovo_KZ.pdf(zrss.si))
- Dokument **Didaktična priporočila**
- PKK skrbi za prenovo dokumenta in **usposabljanje učiteljev za novi KZ.**

Cilji so zapisani tako, da:

- ✓ omogočajo učitelju nadaljnjo *operacionalizacijo* in podrobno razdelavo do najmanjših zaokroženih enot, v katerih natančno določi. *Kaj želi doseči v učnem procesu glede na skupino dijakov;*
- ✓ *omogoča opredelitev standardov znanja tam, kjer je smiselno.*

Standardi znanja

Izhajajo iz ciljev in omogočajo preverjanje doseganja ciljev, kar NE pomeni, da se vsak cilj povezuje z določenim standardom znanja, sploh pa ne, da ima vsak cilj z njim povezan, specifičen standard znanja.

Opredelimo standarde znanja in minimalne standarde znanja. Minimalni standardi znanja *predstavljajo znanje, ki ga dijak mora izkazati, če naj bo pri predmetu ocenjen vsaj z najnižjo pozitivno oceno.* (Obseg in kakovost znanja, spretnosti, veščin, ki so nujni za nadaljevanje učenja oz. zaključek izobraževanja).

Standardi so napisani razumljivo, konkretno, natančno, ki omogočajo čim bolj enoznačne interpretacije. Iz zapisov standardov je razvidno:

- ✓ kaj naj dijak ve, zna, razume in/ali
- ✓ kaj naj zna narediti, opraviti, napraviti, uporabiti (spretnosti, veščine, procesna znanja)
- ✓ ter kako kakovostno naj bo znanje (vedenje, spretnosti; opisani so z vidikov, ki so skladni s povezanimi cilji; ravni doseganja naj bodo realne glede na stopnjo zahtevnosti programa in druge okoliščine ter usklajene po vertikali)

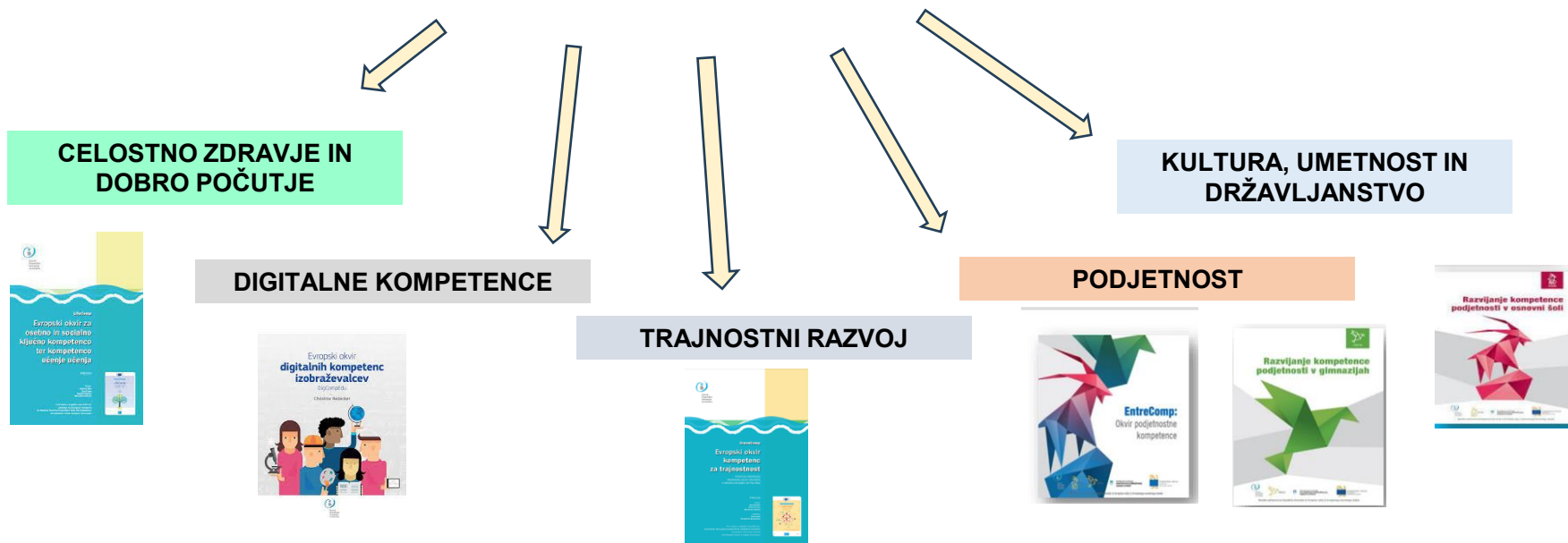
Zapis standardov znanja vsebujejo:

- ✓ glagol, ki izraža dijakovo ravnanje (kaj dijak dela, počne);
- ✓ vsebinski vidik in
- ✓ druge vidike, ki pogojujejo oz. natančneje opredeljujejo dijakovo znanje.

Pomembno je, da standardi znanja dejansko opisujejo pričakovano in objektivno preverljivo znanje dijakov (vsebinsko ali procesno) in ne drugih ciljev, ki opisujejo druge nameravane učinke vzgojno-izobraževalnega procesa.

Skupni cilji

- uresničevanje skupnih ciljev (prečnih kompetenc/veščin/spretnosti) skozi cilje predmetov in didaktična priporočila.

Načela načrtovanja Katalogov znanj

➤ Načelo zagotavljanja horizontalne in vertikalne prehodnosti

Nadgradnja ciljev in standardov znanja predhodne ravni izobraževanja in povezava s KZ znotraj programa. To je še posebej pomembno pri umeščanju skupnih ciljev. Posebna pozornost tudi na cilje, ki omogočajo razvoj poklicnih kompetenc.

Udejanjanje načela:

- s premišljenim stopnjevanjem zahtevnosti ciljev
- Tako, da v didaktičnih priporočilih spodbujamo povezovanje splošnih ciljev s poklicnimi cilji, medpredmetno sodelovanje in sodelovalno učenje.

➤ Načelo eksemplarnosti in izbirnosti na podlagi avtonomije učitelja

Vključujemo *bistveno in trajnejše znanje*, ki ga učitelji prilagajajo specifikam dijakov in programov. S tem krepijo povezanost poklicnih kompetenc s splošno izobrazbo, skupnimi cilji in ključnimi kompetencami

➤ Načelo ciljne zasnovanosti in navezljivosti (znotraj stroke in s skupnimi cilji)

Katalogi znanj morajo biti v tem pogledu *vsebinsko in izvedensko odprti*,

- da omogočajo dovolj fleksibilno vsebinsko, organizacijsko in notranje didaktično izvedbo predmetov in programa
- da dopuščajo dovolj visoko stopnjo organizacijsko-izvedbene avtonomije, obenem omogočajo učiteljem tudi implementacijo kompleksnejših didaktičnih strategij.

- *Cilji so v KZ zapisani razumljivo in jasno. Razvrščeni v smiselno povezane sklope.*

Priporočilo: del ciljev v KZ je izbiren, da ga lahko učitelj izbere glede na naravo poklica.

- *V didaktičnih priporočilih je pomembno spodbujati sodelovanje med učitelji splošnoizobraževalnih predmetov in strokovnih modulov.*
- *Poklicne kompetence in poklicno specifične kompetence se smiselno realizirajo skozi skupne cilje oziroma se lahko udejanjajo znotraj posameznega programa.*

V skladu z IZHODIŠČI Prenove UN DIDAKTIČNa Priporočila izpostavljajo:

Poučevanje in učenje **osredotočeno na učence.**

Učenje s **samostojnim** izgrajevanjem in nadgrajevanjem znanja.

Učenje iz resničnih, **življenjskih problemov** in situacij, v **različnih učnih okoljih** in s smiselnim vključevanjem **digitalnih tehnologij.**

Povezovanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji.

Stalno **spremljanje napredka** in usmerjanje procesa učenja s kakovostnimi povratnimi informacijami.

• Raznoliki didaktični PRISTOPI

- projektni, problemski, raziskovalni/preiskovalni, eksperimentalni pouk
- sodelovalno učenje ...

Kako ste zadovoljni s trenutno sliko?

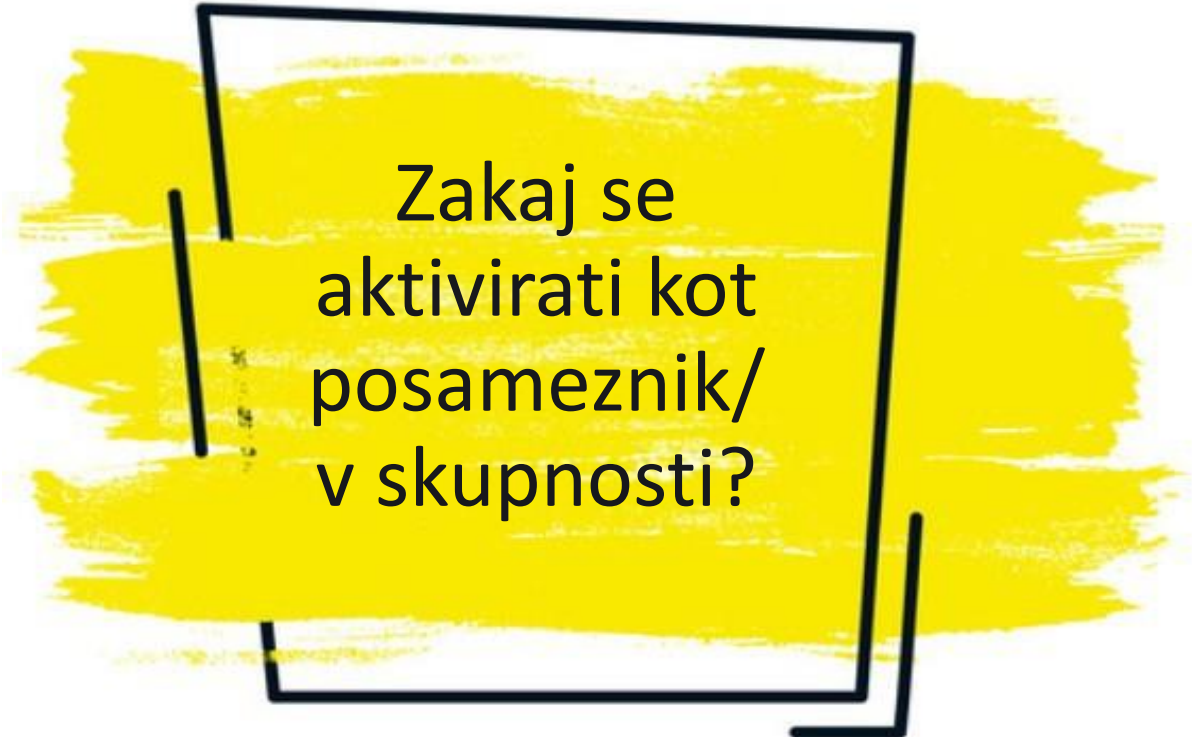
Kaj je bilo zame danes novo?

Kaj iz današnje izkušnje bom lahko uporabil(a)
v svoji šoli?

Katere izkušnje iz predstavitev so me
presenetile, katere se mi zdijo koristne?

Kaj vse vidimo povezano s to temo, katere
pomembne cilje lahko udejanjimo skozi to?

Na kaj/ koga se pri tem lahko oprem(o)?

Zakaj se
aktivirati kot
posameznik/
v skupnosti?

Kaj še
?

Vsebine predmeta DRU omogočajo opolnomočenje dijakov, da postanejo aktivni ustvarjalci sprememb.

KAJ POMENI to pomeni?

Pravičnost

sodelovanje

odnosi

KONKRETNE
AKTIVNOSTI ZA
NASLAVLJANJE
Aktualnih TEM

IZZIVI PRI DELAVNICAH NA SREČANJU:

Poudarek na praktičnosti:

- **Vsaka delavnica bo ustvarila konkreten izdelek (npr. načrt učne ure, seznam vprašanj, projektna ideja...**
  - Uporaba digitalna orodja (npr. **Mentimeter**) med predavanjem za hitro povratno informacijo (npr. "Katera novost vam je najbolj všeč?").
  - Vsaka delavnica bo vključevala različne metode, da **pokrijemo različne pristope in preference učiteljev**
-

MOTIVACIJSKA ENAČBA

$$1 \times 1 = \text{MOTIVACIJA}$$

$$\text{(Želim si narediti)} \times \text{(mislim, da zmorem)} \\ = \text{MOTIVACIJA}$$

$$0 \times 1 = 0$$

$$1 \times 0 = 0$$

ČAS za vaša
VPRAŠANJA

NAČRT?

- Kam si želimo?
- Kako lahko to dosežemo?
- Kakšne so naše možnosti in priložnosti?

Zamislite si leto 2027, 2029, 2117... Poglejte na drevo in ocenite, katera oseba, najbolje ponazarja vas za udejanjanje vaše vizije?

